

mo goste. Pride v pondeljek zjutraj gost, smó lahko pripravljene na obiske skozi celi teden. Dober nasvet se glasi: Ne začni v pondeljek ničesar novega! Glede pričetka raznih podjetij je petek prav posebno ugoden dan. Praznoverju udani si dajo v petek lase striči, potem dobro rastejo, in isto velja tudi za nohte.

Za slučaj, da nas kedo obišče in se hoče hitro posloviti, ga prosimo tako dolgo, da vsaj sede za par trenutkov, sicer nam odnese spanje iz hiše.

Sivanki se je treba ljubeznivo namahčiti, predno jo damo komu drugemu v roko, sicer nam prebode prijateljstvo in ljubezen.

Prav posebnih obredov je treba, da odvrnemo copernije, ki so nastale radi

nepremišljenega voščila sreče. Posebno se nanaša to praznoverje na podjetja, ki so odvisna v visoki meri od dobre volje — sreče. Lovcu, ribiču, gledališkemu igralcu in kandidatu za izpit ne smemo v naprej glasno voščiti sreče. Če je kedo v baš omenjenih slučajih želel srečo, se priporoča uničiti voščilo na ta način, da potrkamo trikrat na les pod mizno ploščo.

Praznoverja so se oprijeli v obilni meri avtomobilisti in piloti zrakoplovov in aeroplanov. V skoro vsakem zaprtem osebnem avtomobilu vidimo kje ob oknu zadaj bingljati na vse mogoče načine našemljene lutke.

Pri avtomobilskih dirkah v Ameriki že dolgo časa ni videti več številke 13.

tudi ne v jeziku, pa po tem, ker smo je prav take od doma vajeni. Službo božjo opravlja Janez Hladnik, ki je bil preje kaplan v Metliki, sedaj pa se mudi v Zagrebu, kjer bode tudi dalje časa ostal.

Drugo slovensko zbirališče je Slomškovo prosvetno društvo. Če so dali Kranjci zagrebškimi Slovencem duhovnika, so pa zato dali Stajerci ime nosilca slovenske katoliške prosvete v Zagrebu, ker se društvo imenuje po največjem našem mariborskem škofu Slomšku. Tako se lepo v soglasju razvija življenje vseh katoliško-zavednih zagrebških Slovencev. Kogar pripelje pot v Zagreb, naj nikar ne pozabi naravnati svoje kbrake do prvega in do drugega ter naj se obojnega oklene, da mu tujina ne bo ugrabila ne materinega jezika, ne očetove vere. V Slomškovem prosvetnem društvu je živahno, ho pa še vse bolj, če bomo storili vsak svoje. Kdor pride, naj nas le poišče. Tistih pa ni treba v Zagreb, ki prihajajo sem iz lahkomišelnosti in hudobije, tudi takih je žalibog nekaj.

V nedeljo dne 3. decembra je priredilo Slomškovo prosvetno društvo v Jeronimski dvorani zelo uspelo narodno igro »Miklova Zala«. Prav lepo so se postavili naši igralci, po svoje so napravili, pa so napravili lepo, tako da je bilo občinstvo do solz ganjeno in ne bi zlepa pozabljeno ta lepi dan zagrebških Sloven-

cev — baš na izseljeniško nedeljo. Prav primerna prireditev za to priliko, ker tako lepo povdarja ljubezen do vere naših očetov in do jezika naših mater.

Za drugo nedeljo v decembru je bila napovedana predstava naših zagrebških katoliških visokošolcev Daničarjev »Cvrček za pečos. Ob štiri popoldne se je vršila ta predstava v Jeronimski dvorani. Če smo se prvo nedeljo jokali, smo se naslednjo tem bolj iz srca nasmejali. Saj vsi vemo: študentje znajo! Kdo pa bo, če ne študentje!

Kdor bi imel kakšno zadevo glede verskega in drugačnega življenja v Zagrebu, naj se obrne na naslov: Hladnik Janez, Zagreb, Kaptol 3. Navedenemu je poverjena skrb za te stvari, zato se je nanj obrniti. Če bi bilo kaj službenega, naj se župni uradi obrnejo na: Župni urad Sv. Marije, Zagreb, Kaptol 3. Dostavi naj se na vrhu dopisa, da se zadeva tiče gori navedenega.

Božič se bliža. Oskrbite si cenena, a lepa darila. V Cirilovih knjigarnah v Mariboru dobite po zelo znižanih cenah štiri krasne povseti od Fr. Kolenca. — Kdor kupi vse štiri knjige naenkrat, jih dobi za 32 Din. — Pohitite, da ne bode prepozno!

Kamnica. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 17. t. m. širom Slovenije znano in priljubljeno ljudsko igro »Mlinar in njegova hča«. Prireditev je kot nalašč za sedanjí resni adventni čas. Zato ste vljudno vabljeni od blizu in daleč. Začetek ob pol 3. uri popoldne. — Isti dan se tudi vrši po rani sv. maši občni zbor Prosvetnega društva. Pridite v čim obilnejšem številu!

Fram. Marijanska proslava. Na praznik Brezmadežne, dne 8. t. m., se je vršila pri nas lepa Marijina proslava. Obhajali smo jo v cerkvi in izven cerkve v prostorih Prosvetnega doma. V cerkvi so zjutraj mladi in stari v izredno obilnem številu pristopili k miži Gospodovi, popoldne pa smo se posebej Marijo proslavili v Prosvetnem domu. Pri prireditvi je nastopil mešan pevski zbor pod vodstvom g. organista Miklavža in zapeel lepe Marijine pe-

DRUŠTVENE VESTI

Slovinci v Zagrebu.

(Dopis iz Zagreba.)

Marsikoga je življenje zaneslo iz zelenega Stajercja v Zagreb. S trebuhom za kruhom — kakopak! Pa se nas je nabralo tu prav lepo število Slovencev. Pravijo, da nas je 30 tisoč. Če nas je res toliko (ali pa nemara še več), imamo gotovo tudi doma precej svojih ljudi, ki se zanimajo za naše zgodbe. Zato je prav, če včasih katero rečemo tudi v »Slovenskem gospodarju«.

Slovensko katoliško gibanje v Zagrebu ima dve osrednji točki. Prva je Sv. Rok, mala cerkva, ki pa ni niti tako majhna, kakor bi si kdo mislil, le za množico zagrebških Slovencev je majhna! Vsako nedeljo ob desetih hitimo tja gori, kjer lepo na hriščku stoji ta cerkva kot sto slovenskih cerkva, ki je skromna, kot so tudi druge cerkve v slovenski domovini. Kot nalašč za nas je, da nas vabi. Kdor jo najde, jo kar gotovo vzljubi. Tam je naša služba božja. Slovensko petje, slovenska pridiga, pa recimo še tudi slovenska maša, če

žene besede: »Moje delo je končano.«

Krvavo dejanje, ki — stane veliko premoženje.

V Budimpešti se vrši čudna obravnava. Minulo je poldruge leto, odkar je prejela ena največjih budimpeštanskih zavarovalnic pismo od trgovca Geze Tetenyi, ki je bil pri njej zavarovan. V pismu naznanja trgovec, da je zgubil svoje premoženje in si bode končal sam življenje. V tem slučaju ho morala plačati zavarovalnica njegovi vdovi 200 tisoč pengö. On predlaga družbi, naj nje-mu izplača 100.000 pengö in še bo nadalje živel. Vendar naj pospe-

s težkimi grozdi, na belišču je ležalo bleščeče belo perilo. Vsenaokrog je bil vonj in ptičje petje, blagomil majnik. Midva pa sva se pogovarjala, kakor dva policaja v zatohli stražnici.

Boltežar je držal stisnjeno pest na mizo in strmo gledal v časopis.

»Laž!« je rekel. »Prevara! Zmota! Stari Grčar je v zaporu najbrž zblaznel in sedaj po dolgih mukah pri preiskavi prizna vse, kar sodnik hoče. Ali ste že kedaj brali o modernih mukah pri preiskavi, kako jetnike po pol dneva, da po celi dan vseskrižem izprašujejo, dokler ni lačen, na smrt truden, umehčan, dokler njegovi živci ne popuste?«

»Da, slišal sem o tem.«

»No, tako je z Grčarjevim slučajem. Poznam tega preiskovalnega sodnika. On je juridično izobražen mož; jaz nisem; toda če bi bilo v moji moči, bi ga takoj odstavil. Prirojenega uma ta človek prav nič nima. Tudi ljudi ne pozna. Iz drugih krajev je, pa naj tu pri nas deli pravico! Tukajšnje ljudi bi morali zasliševati in soditi samo rojaki, in sicer gorjance gorjanci, indu-

strijske ljudi industrijski ljudje, kmete kmetški ljudje. Vsi ti se med seboj zelo razlikujejo in kdor tega ne vé, pogreši.«

»Strašno bi bilo, če bi bila zaradi Grčarja vaša prava.«

»Jaz imam prav. In ostanem pri tem, kar sem rekel, morilec je vaš pobegli Tim, ki ste mu v svoji neodgovornosti pustili uteči. Ali si morete misliti boljši dokaz za to, da je moje sumničenje pravo, kakor je ta, da vam fant pobegne, ker mu iz kateregakoli vzroka najbrž postajajo tla vroča?«

Prepirala sva se radi Tima; toda vse moje besede v njegovo obrambo so bile kakor hrome.

Nazadnje je rekel Boltežar: »Razen vam še nikomur nisem ničesar rekel o Timu; le dvojčkama še pri »Grozdu«; kajti čeprav nobenega opravka nočem več imeti z njima, sem mislil, da me veže dolžnost do njunih poštenih staršev, da ti neumni ženščini posvarim pred posledicami.«

Po teh njegovih besedah se mi je zdel položaj zopet izpremenjen. Poslovil sem se od nje-

sini, dve članici Marijanske kongregacije sta zanosno deklamirali primerne Marijine pesdi, Fr. Jeraj pa, ki nas je ob tej priliki posetil, je govoril o Mariji in mladini. Bilo je res prijetno, ko smo se vsi Framčani v tako lepi edinosti zbrali okrog Marijinega oltarja. Krona slovesnosti pa je bila ustanovitev fantovske KA, ki ji je izbran za predsednika Ivan Kranjc. Naši framski fantje nočejo biti poslednji v delu za duševno obnovo sodobne družbe v zmislu Kristusovih nauk. Zato so v takem obilnem številu pristopili v fantovski odsek KA. Tako se torej tudi v Framu prav živahno gibljemo in lepo napredujemo. Glavna zahvala za vse uspešno delo pa gre našemu neumornemu g. župniku Francu Rakunu, ki se neprenehoma trudi za duhovni in prosvetni blagor lepe framske župnije.

Gornja Radgona. V nedeljo dne 3. t. m. se je tu ustanovil fantovski odsek Kat. akcije. Izvolil se je odbor iz vrst odbornikov mlad. Marijine družbe. Določili so se v naprej tedenski sestanki ožjega in mesečni sestanki širšega članstva. Fantje so se odločili, da bodo praktični katoličani sami in skrbeli, da bodo isto tudi drugi. Vsaj mesečni prejem sv. zakramentov je strogo obvezen. Duš. voditelj je kaplan Kolman, predsednik Hamler F., tajnik Fridau I., blagajnik Kaučič Fr. Najbolj navdušen je Lasbaher Jože, ki je imel tudi prvo predavanje o namenu KA. — Dne 8. t. m. je bila v posojilniški dvorani za članice Marijine družbe proslava Brezmadežne z igrico in govori. — Miklavž se je dobro obnesel; tudi igra »Grudica« je precej pripomogla k obdarovanju otrok. — Predpretekli teden je bila poroka Ivanke Zemljčič, članice Marijine družbe, z Iv. Senekovičem od Sv. Benedikta. Na lepem gostovanju se je zbralo za uboge otroke 131,75 Din. Vincencijeva konferenca se za lepi znesek toplo zahvaljuje.

Ženska — poslanik.

Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da je imenoval predsednik Združenih držav Severne Amerike Roosevelt za Dansko ženskega poslanika. Ta zastopnik ameriških držav je Ruta Bryan Owen, hčerka znanega politika Vilje-

ma Bryana, ki je bil pod znamenitim predsednikom Wilsonom zunanji minister. Že kot otrok se je udeleževala političnega življenja Amerike. Študirala je na vseučilišču v Nebraski in je prejela naslov »doktor« v Floridi. Poročila je častnika, ki je bil ranjen v svetovni vojni in je umrl zgodaj; ona sama je vršila na fronti službo usmiljenke. Rodila je 4 otroke, od katerih se je sin oženil, že ima otroke in gospa Bryan je torej stara mati. Kljub sivim lasem predstavlja med politiki postavno osebnost, je dobra guvernica in izredno podkovana v svoji stroki. Članica je ameriškega kongresa ali parlamenta in igra važno vlogo v političnem življenju.

Zelo živahno se je udeleževala volilnega boja za Roosevelta. Radi njenega znanja zunanje politike jo je imenoval Roosevelt za poslanika. Je to prvič slučaj, da zastopa ženska Severno Ameriko v zunanjem svetu. (Samo sovjetska Rusija ima kot državno zastopnico žensko v Oslu na Švedskem.)

Po izjavi gospe Bryan Owen se je postavil Roosevelt na stališče, da ne bo

poznal nobene razlike med moškim ter ženskim spolom. Pri nastavljanju na važna mesta se bo oziral samo na zmožnosti. Z imenovanjem Američanke za poslanika ni le odlikovana ter počaščena ona sama, temveč ženski spol celotnega sveta.

Kar se tiče svetovnega političnega nazora, stoji gospa Owen zvesto ob strani Roosevelta, kar pomeni toliko, da je z dušo ter telesom za svetovni mir in proti carinskim kitajskim zidom, s katerim se obdaja toliko držav. Kot poslanika spremlja Američanko ženska generalna tajnica, hčerka ameriškega oljnatega kralja Henrika Doberty, ki poseda bajno bogastvo. Ko je stopila 18letna tajnica Helena pred leti v javno službo, je priredil njen oče slovesnost, ki je stala 1 milijon dolarjev. Na slovesnosti niso sodelovali le umetniki, katere so pripeljali na cilj v letalih — ampak je oče ob tej priliki potom loterije razdelil 100 avtomobilov. Vkljub pravljicnemu premoženju je bila mlada milijonarka strogo ter resno vzgojena in stoji danes ob strani prvemu ženskemu poslaniku ogromnih Združenih držav.



Kotlje. Nesrečen, kdor pogori, posebno nesrečen pa je tisti, ki pogori po zimi. Taka nesreča je zadela tukajšnjega posestnika Alojzija Lesjaka, po domače Pavla v Brdinjah. V noči od 4. do 5. t. m. mu je pogorela hiša. Goreti je začelo ravno o polnoči, ko so vsi v hiši trdno spali in so se prebudili šele, ko je bila hiša že v ognju. Na gašenje ni bilo misliti, ker je bila hiša lesena in je moral vsak gledati, da si reši vsaj življenje. Zgorela je vsa hišna oprava, razno orodje, obleka, kuhinjska posoda, jestvine in vse žito, ki je bilo spravljeno v hiši. Komaj so še oteki grozne smrti v ognju 80 let starega, na smrt bolanega očeta, ki je ležal v podstrešni sobici in je bil ravno na predvečer spreviden s sv. zakramenti. Zelo

močno se je opekla ter pri padcu čez stopnice hudo poškodovala gospodinja, tako da leži sedaj bolana v postelji. Na pomoč prihitelim gasilec iz Kotelz in Guštanja se je posrečilo, obvarovati vsaj gospodarsko poslopje, hiša je pa pogorela popolnoma do tal. Bila je hiša sicer zavarovana, vendar zavarovalnina daleč ne dosega škode, ki jo gospodar utrpel. Kot zvest naročnik »Slovenskega gospodarja« in reden plačevalec naročnine ima vsaj upanje, da prejme od uprave »Slovenskega gospodarja« določeno zavarovalnino 1000 Din.

Mislinska dolina. Veselo novice iz Mislinske doline vam imamo poročati. V nedeljo dne 17. t. m., popoldne po večernicah, bomo tukaj v župniji Št. Ilj pod Turjakom na prijaznem takozvanem Šartelovem griču slovesno blagoslovili nad 12 m visoki, veličastni spominski križ v zahvalo Kristusu Gospodu za odrešenje pred 1900 leti. Priprave se vršijo z vsestranskim veseljem. Na predvečer bode

ga in šel proti »Grozdu«. V gostilniških sobah je bilo prazno, le ena izmed deklic je bila tam.

»Gospodična Malčka?« sem vprašal.

»Da. Milčka leži; zelo je bolna.«

»Ej, žal mi je. Saj ne bo nič hudega?«

Tedaj je Malčka začela jokati.

»Zelo hudo je. Morebiti bo umrla. Morebiti jo napadejo srčni krči. In mene ne mara videti — noče, da bi bila pri njej — sovraži me — sovraži sestro — nič se ne gane v postelji in oči so se ji zasukale — služkinja je pri njej — o zdravniku pa ne mara nič slišati — umreti hoče — o moj Bog, moj Bog!«

»Kako pa ji je prišlo kar nenadoma —?«

»Včeraj. Včeraj popoldne. Oh, gospod Hubert, nekomu le moram povedati — sicer me za duši. In vam zaupam.«

»Tega sem vesel, gospodična Malčka. Če le morem, vam bom rad pomagal.«

»Oh, gospod Hubert, kakšen teden je bil to! Čudim se le, da sva še živi. Tako strašno je bilo. Gospod Boltežar nama je bil pisal pismo, da je k majniški proslavi vabljen samo tista, ki se

ni zapletla s snažilcem čevljev Timom. Oh, kako je Milčka divjala zaradi te žalitve! Kajti — prosim, da tega nikomur ne poveste — Milčka vendar ljubi gospoda Tima; in to se mora reči, čeprav je gospod Tim sedaj le služabnik, zal je vendarle zelo in tudi priljuden in omikan mož. Celo v časopise piše, naj ga ponosni gospod Boltežar le kar posnema! Midve pa sva se tako strašansko sprli. Milčka je bila vedno dobra, nikoli se nisva prepirali; naenkrat pa je zdijala nad menoj kakor furija in je rekla: To je samo . . . samo ti si kriva, ker, ker . . . ne, sram me je, ne morem povedati tega!«

»Ali vam smem kaj pomagati, gospodična Malčka? Glejte, takole si mislim: gospodična Milčka si misli, gospod Boltežar namerava prositi za vašo roko, sedaj pa se spotika nad tem, da bo Tim postal njegov svak.«

Prestrašena je planila:

»Odkod pa veste to? Za božjo voljo, saj vendar ne govore ljudje o gospodu Boltežarju in meni?«

Plavolasa, zala Malčka je bila sedaj že pač

šijo plačilo, ker sicer bo prepozno. Ravnateljstvo zavarovalnice je pustilo opazovati trgovca. Vsa tozadevna poročila so se glasila, da je veseljak in se mu niti ne sanja o samomoru. Zavarovalnica je odklonila trgovčev predlog. Tetenyi je sicer še ostal pri življenju, njegov gmojni položaj se je pa vedno slabšal. Prasil je posojila pri znancih in prijateljih. Ko mu je lepega dne njegov najboljši prijatelj odklonil večje posojilo, ga je Geza ubil. Tudi ubiti je bil zavarovan pri isti družbi kakor ubijalec, za 120 tisoč pengö. Ker je vsebovala zavarovalna pola dostavek, da se zava-